

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Samuelis De Cocceji, Henr. Fil. Sacræ Regiæ Majestatis
Borussicæ Magni Cancellarii, A Consiliis Sanctioribus
Status Et Rei Bellicæ, Ordinis Nigræ Aquilæ Equitis Etc.
Jus Civile Controversum Ubi ...**

Opus Ad Illustrationem Compendii Lauterbachiani ...

Cocceji, Samuel von

Lipsiæ, 1766

LIB. XXIV. TIT. III. Solutio Matrimonio Quemadmodum Dos Petatur.

urn:nbn:de:gbv:45:1-9050

Die oben angeführte Zweyte und Dritte ratio dubitandi ist meri juris Civilis, wovon der Princeps nach seinem Gefallen dispensiren kan.

Bei solchen Umständen, bin ich der vollkommenen Meynung, daß ein Princeps propitio jure die zweyte Ehe mit der Abgeschiedenen, wann sie schon eine adultera ist, wohl verstaten könne: Welches in diesem Fall, da das Crimen von beyden Theilen in ihrem minderjährigen Alter begangen ist, desto weniger Zweifel hat: Insonderheit, da sie beyderseits sich wohl aufführen und zusammen ein christliches Leben führen, an bey die begangene Sünde herzlich bereuen, der Mann auch wegen seiner besondern Erfahrung, die sonst im Lande kein Mensch besitzt, einige Gnade verdienet. Wiewohl ich sonst gerne bekenne, daß ein Landes-Herr, wegen der gefährlichen Folge, nicht allein solches nicht leicht verstaten, sondern vielmehr dergleichen Uebelthäter nach der rigeur bestraffen solte. Ob aber die Kinder, welche aus diesem matrimonio gezeuget seyn, per subsequens matrimonium legitimirt werden können; ist eine andere Frage: Ich halte die Negativam in jure gegründet.

Vid. sup. L. I. tit. VI. q. XV.

Wiewohl einem Landes-Herrn freysethet, diesen Kindern per rescriptum jura legitimorum zu ertheilen.

dist. qu. XV.

LIB. XXIV. TIT. III.

SOLUTO MATRIMONIO QUEMADMODUM DOS PETATUR.

Qv. I. *An, filia emancipata mortua, pater dotem a se profectam repetere, an liberi illius filiae eam retinere possint?*

Laut. pag. 454. verb. si tertius propter dotem &c. Pro patre militat dispositio & ratio *L. 6. pr. de Jur. dot. ne & filiae amissae & pecunias damnnum sentiret. Add. L. 10. pr. h. L. 59. eod. L. 71. de Evid. L. 5. de Divort. L. 17. ff. de Sc. Maced.*

At verius est, liberis cedere dotem; nam his expresse ea reservatur in *L. f. §. 1. Ut leg. nom. L. 40. h.* ubi tum demum pater dotem repetit, si filia sine liberis decesserit.

Neque OBSTANT ante allegati textus, ubi simpliciter dicitur, quod pater dotem repetat.

RESP.

RESP. Regula ibi est, quæ vero patitur exceptionem, si liberi exsint: nam, mortua filia *sine liberis*, omnino æquum est, ut pater recuperet dotem in solatium amissæ filiæ, *d. L. 6.* sed si *relictis liberis* decedit, non videtur pater amississe filiam, utpote quæ per nepotes vivit, nec in pecunia solatium quærere opus habet, cum liberi magis ei solatio esse possint: inprimis cum hæc unica sit ascendentium cura, prospicere suis descendentibus; accedit quod magis favori debeat liberis, qui matrem amiserunt, adeoque quorum amissio, quia major est, majori quoque solatio opus habet. Confer. omnino *Fach. L. 3. q. 71.*

Aliud est (1) si filia sit sua; tunc enim pater repetit dotem, et si filii exsint. *L. 11. §. 2. de Pact. dot. L. 5. de Divort.* Atque hinc hodie, ubi differentia inter filiam emancipatam & suam cessat, & ubi omnis filia per nuptias emancipatur, pater repetere dotem a se profectam semper potest.

Aliud quoque est (2) si filia emancipata non sit mortua in matrimonio, sed vel per divortium, vel per mortem mariti, vel per deportationem conjugium solvatur: tunc enim ipsa uxor ejusque liberi vindicant dotem, *L. 22. §. 5. h. L. 10. §. 11. Et L. 4. C. de Rei ux. act.*

Qv. II. *Quomodo dividantur fructus ultimi anni, quo solvitur matrimonium?*

RESP. Dividuntur pro rata temporis, quo stetit matrimonium: non enim maritus aliter acquirit fructus dotis, nisi pro oneribus matrimonii, *L. L. 6. §. h.*

Atque hinc apparet sensus *Legis 7. §. 1. ff. h.* quæ alias crux Jctorum dicitur, & cujus casus hic est. Kalendis Octobris, adeoque pridie vindemiarum, fundus marito in dotem datur, perceptis vindemiis, adeoque Kalendis Novembris locat fundum, & tribus abhinc mensibus, scil. in fine Januarii, divortium fit, adeo ut matrimonium quatuor, locatio vero tribus mensibus steterit.

Duo hic dubia suboriuntur: (1) an maritus totam vindemiam lucretur? (nam hoc quidam statuere videbantur, qui putabant, maritum fructus vindemiæ perceptione suos fecisse, *d. L. 7. §. 9.* uti apparet tum ex ratione Papiniani, *d. L. 7. §. 1. verb. alioquin Et c. fructus integros retinebit*, tum ex *d. L. 7. §. 9.* ubi refutatur illa ratio dubitandi, & asseritur, quod fructuum ratio non ex eo tempore, quo percipiuntur, sed quo curantur, accipi debeat.) Et bene respondet Papi-

Cc 2

nianus

nianus *d. L. 7. §. 1. Divortio facto, fructus dividi, non ex die locationis, sed habita ratione praecedentis temporis.* Idque duobus argumentis confirmat JCTus: (a) quia iniquissimum esset, si maritus totam vindemiam, & praeterea adhuc quartam partem mercedis (nam tribus mensibus locatio stetit), ex locatione retinere posset: nam parum ita acciperet uxor ex redivibus ultimi anni, nec ulla proportio foret inter fructus & matrimonii onera, utpote quae maritus tantum quatuor mensibus sustinuit; quin revera duplicem fructum maritus ex uno anno acciperet, quia merces illa etiam pro spe vindemiae futurae solvitur, ibi: *Neque enim si vindemiae tempore fundus in dotem datus sit, eumque vir ex Calendis Novembrius primis fruentium locaverit, mensis Januarii suprema die facto divortio, retinere virum & vindemiae fructus & ejus anni, quo divortium factum est, quartam partem mercedis, aequum est.* (b) Sequeretur hoc absurdum, quod, si intra primum mensem matrimonii vindemiam maritus perceperit, & tum matrimonium solvatur, totam illam vindemiam, actu quippe perceptam, retinere posset, quo ipso efficeretur, ut totam fere fundi utilitatem maritus acquirat, cum nullum fere onus matrimonii, nisi per unum mensem sustinuerit, ibi: *alioquin, si coactis vindemiis, altera die divortium intercedat, fructus integros retinebit.*

Alterum dubium (2) in eo consistit, quomodo fructus vindemiae & merces dividi debeant, & quanam proportio hic obtineat? Admodum obscure hic loquitur JCTus, scil. *vindemiae fructus & quarta portio mercedis instantis anni confundi debebunt, ut ex ea pecunia tertia portio viro relinquatur.* Doctores communiter putant, confundi hic idem esse, quod *misceri, conjungi* &c. ita, ut ex ea vindemia juncta cum quarta parte mercedis, tertia portio viro relinquenda sit, *Goth. ad d. L. 7.* quae sententia uti proportione, ita & ratione carere videtur. Verius est, vindemiam hic *confundi* cum quarta parte mercedis, i. e. *absorberi, exstingui*, & ita *misceri*, ut amplius seorsim non existat, sed quasi sub quarta parte mercedis comprehendatur; (nam hoc sensu confandi servitutes, actiones, &c. dicuntur), & tum ex ea pecunia, i. e. ex totius anni mercede, tertia portio viro est relinquenda, & tres partes pro mensibus locationis, una pro vindemia, quae absorpta est, computatur; vocem autem *pecuniae* de mercede totius anni intelligendam esse, clare evincitur ex *d. L. 7. §. 2.* ubi casus plane inversus recensetur: ibi enim post vindemiam perceptam fundus in dotem datur, Calendis
scil.

feil. Novembribus, quatuor mensibus elapsis, i. e. Calendis Martiis, maritus locat fundum, & Calendis Aprilibus solvitur matrimonium: ibi ergo per unum mensem stetit locatio, per quinque vero matrimonium, & dicitur, quod maritus NB. ex illa pensione non tantum partem duodecimam, sed pro modo temporis omnium mensium, quo dotale praedium fuit, portionem retinere possit.

Qv. III. Si culpa uxoris solutum sit matrimonium, an maritus lucretur dotem?

AFFIRMATUR. L. 8. §. 5. C. de Repud. Nov. 117. c. 8. §. 2. nisi li. Laut. pag. 455. verb. (2) Si culpa &c.

OBJ. Nov. 134. c. 10. vers. adulteram, ubi bona uxoris partim monasterio, partim liberis cedunt.

RESP. Loquitur Novella de reliquis uxoris bonis praeter dotem, & quae ex dotali instrumento debentur: adeoque de iis, in quorum partem liberi & parentes, si essent, succederent: in his maritus stante matrimonio nullum jus habet, adeoque nec eo soluto.

LIB. XXV. TIT. I.

DE

IMPENSIS, IN REM DOTALEM FACTIS.

Qv. An impensae utiles, in rem dotalem factae, cum dote compensari possint?

AFFIRMATUR, arg. L. f. C. de Comp. L. 7. §. 5. Sol. matr. L. 15. §. 1. de Compens.

OBJ. L. un. §. 5. C. de Rei ux. act. ibi: Sed nec retentio ob impensas Laut. pag. 456 verb. ratione impensarum. in res dotis factas nobis satis videtur esse idonea; proinde retentio hic non conceditur, nisi ratione expensarum necessariorum. Quidam distinguunt inter retentionem & compensationem; illam ideo fieri non posse, quia odiosa est, quandoquidem maritus sibi ipsi jus dicere videtur. Sed loquitur textus etiam de compensatione: nam de impensis loquitur, quae ipso jure minuunt dotem, adeoque innuit compensationem, nulla enim retentio non minuit ipso jure dotem.

Cc 3

Rectius

